

LBRIS

We know
books

Cornel Bălan

**București-Focșani
3:14**

Cristian PlusArt
Malu Mare, 2025

1.

— Pe vremuri, în mediul rural, crimele erau rare. Crimele, violurile, erau chestii rare, și să nu crezi că oamenii de atunci nu obișnuiau să bea. Pur și simplu le era rușine pentru că fiecare cunoștea pe fiecare. Dacă se mutau, cel mult se duceau la trei-patru sate mai încolo, după vreo femeie pe care o luau de nevastă. Știau că, dacă violează fata altuia sau femeia altuia, sunt șanse mari să fie recunoscuți chiar și prin două măști una peste alta. Un sat avea câteva zeci de bărbați, toți munceau împreună la câmp, zi de zi, anotimp de anotimp. E greu să te iei de fata sau nevasta cuiva în situația asta. Care voia, îți dădea de înțeles că te vrea – și gata, te duceai la ea și-ți făceai pofta.

Gelu Moican avea un nas rozaliu și borcănat, ieșind dintr-o față pământie, tipică celui care nu-și începe dimineața decât cu o țigară aprinsă în primele cinci minute. Se întâlnise din întâmplare cu vecinul lui, Mihai Aldea, care, în ciuda faptului că era cu zece ani mai în vârstă, se gândea cu invidie că trebuia să mai muncească încă cinci până la pensionare. Ai naibii polițiști! își spuse, dar se consolă studiind vinișoarele și cutele de pe fața proaspăt bărbierită a lui Moican. Uite așa te îmbătrânesc schimburile – poate până la urmă a fost mai bine că m-au dat afară din fabrică și am ajuns taximetrist, concluzionă, apoi se gândi să rupă tăcerea, ca să nu creadă celălalt că nu știe să facă conversație.

— Eu, Gelule, am făcut paralela asta prezent-trecut și la consumul de carne. Mă gândeam câtă carne băgăm în noi! Și mai înainte cum era? Ți-era milă să tai animalul din curte. Oamenii se atașau de o vacă, de o găină, și uneori tot amânau să le sacrifice. Când o făceau, chiar trebuia: poate că treceau rudele în vizită sau dacă apărea vreun eveniment în sat, gen botez, nuntă.

— Uite că la asta cu carnea nu m-am gândit. Dar poate că și aici e o legătură pentru că știi ce? Consumul de carne îți dă energie, te face mai agresiv. Nici nu cred să existe pe lume criminal vegetarian. Chiar sunt curios care or fi statisticile legate de asta.

— Nu prea te ajută.

— De ce?

— Pentru că nu ai cum să știi dacă nu e tocmai invers: comportamentul individului, adică gena din el dictează. Aia care sunt pacifiști din naștere ajung, cred eu, vegetarieni. Vegetarieni și fără gânduri criminale. Uite, am văzut de curând la televizor finala la Mister Univers, știi, de-ăia umflați cu pompa – culturiști. Dintre toți finaliștii, să zic că erau treizeci, doar unul singur vegetarian. Unul din India.

— Și a luat vreun premiu?

— Aia din India? Ți-ai găsit! Niciun premiu. Proteina vegetală e proteină vegetală și proteina animală e proteină animală. Lanțul trofic, nea Gelu. Acvila mănâncă șopârle, șopârla mănâncă muște și muștele mănâncă rahat. Clar, proteina vegetală o iei pentru că ești blând din fire, adică mai papă-lapte, că de aici vine și vorba, papă-lapte. Am avut eu un nepot de-l bătea gândul să se facă vegetarian și i-am zis, lasă băiete prostiile și pune mâna și mănâncă de toate, că altfel, vorba aia: verde mănânci, verde te caci, verde te faci.

— Da, face sens.

— Așa că dacă mergi mai departe cu logica, dai în vorba ta. Consumul de carne îți dă energie, te poate face mai agresiv.

— Dar nu toți cei care preferă carnea sunt agresivi. Uite, eu de exemplu sunt carnivor și cu toate că sunt carnivor nu-mi place să omor oameni. Pe cât posibil, evit, râse Moican, satisfăcut de propria glumă.

— Mai luăm un rând?

— Păi, acasă ce fac? Singur cu televizorul și-n plus sunt ca și pensionat.

— Să-ți dea Dumnezeu pensie lungă și cât mai multe beri băute împreună.

Moican așteptă ca picolița să le aranjeze zâmbind halbele și se gândi că acasă îl aștepta un episod nou din Mad Men, un serial de la care cu greu se abținea să nu vadă trei pe seară.

— Îți iau aștia ceas, Gelule, ca în filme?

— Asta e în filmele americane. Și oricum am ceas, nu-mi trebuie ceasul lor, am pensie bună, pot să-mi iau câte ceasuri vreau. Nimic din realitatea noastră nu e ca în filme, poate doar cu excepția ăluia făcut de Porumboiu, dacă l-ai văzut – Polițist, adjectiv. De cele mai multe ori aștepți să se întâmple ceva. Aștepți și așteptarea te macină. Vrei să faci un arest și te împiedici de birocrăție. Până prin 2000 încă puteam să batem la țigani ca la fasole, pe urmă au început cu drepturile omului și s-a cam schimbat foaia. Îmi dau cuvântul de onoare, ne aducea cineva un țigan și zicea că l-a prins cu mâna în buzunarul altuia prin Gara de Nord. Mamă, ce bătaie își lua. Îl băteau de îl învinețeau. Nu doar unul sau doi, ci toți din poliție. Așa erau vremurile. Adică vorbim de anii 2000, știi că nu exista să filmezi cu telefonul. Acum bați pe unul și apari la știri filmat fără să-ți dai seama, iar a doua zi și zbori.

— Și dacă prind acum un hoț, ce-i fac?

— Depinde de situație. Cum arată, ce a furat, de unde. Doar nici atunci nu băteai un fiu de senator, chiar dacă era cleftoman și-l prindeai asupra faptului, îi spuneai să trăiți, stimate domn, mai încercați, poate data viitoare aveți noroc, o seară bună!

Afară începuse să picure, o ploaie caldă, de vară, și mirosul de praf pleznit de ploaie le umplu nările. Se traseră mai aproape evitând un colț găurit al umbrelei prin care apa șiroia, dar refuzară invitația de a se muta la o masă dinăuntru. Oricum hotărâseră deja că e ultima bere și făcuseră nota de plată.

— Ce inspirat ai fost, Gelule, să te faci polițist. Uite cum ieși acum la pensie la cincizeci și cinci și puteai și mai devreme. Iar eu tot muncesc.

— Da, așa e. Am avut noroc că mi s-au pus și ăia cinci când am muncit la Jilava. Și acolo l-am cunoscut pe Pascu, și când s-a mutat Pascu în Poliție, mi-a făcut loc și mie. Am avut noroc me-reu de șefi buni, ăsta a fost norocul meu în viață. Noroc la șefi și ghinion la femei. Adică, noroc la bărbați, în general, și nici o baftă la femei. Trei divorțuri, îți dai seama?

— Cred că și divorțurile vin cu meseria de polițist, nu?

— Da. Așa că merit să ies la pensie la cincizeci și cinci, nu?

— Meriți, Gelule.

Bărbații dădură peste cap berea de pe fundul ultimelor două halbe și se despărțiră aproape fără să-și ia rămas bun. Era subînțeles că se vor întretăia din nou pe la bloc sau în lift și a doua zi, a treia zi și așa mai departe, mulți ani în continuare, așa că despărțirile nu aveau semnificație.

Moican intră în Carrefourul de pe Metalurgiei, culese o lasagna cu carne de vită din frigiderul de semipreparate, iar după ce se răzgândi de câteva ori, alese de la băuturi două sticle de rom (o a treia fu aranjată înapoi pe raft) și le puse în căruciorul

pe care îl viră înapoi, în zona intrării în magazin, unde uitase să ia un pet de Sprite.

La casă nu era niciun client pentru cele două casierite, una mai tânără cu forme apetisante, alta în vârstă, cu părul lung, roșcat, dar cam grasă. Moican o luase țintă spre cea tânără, care nu se uita la el, ci la colegă, întrebând-o când își va lua pauza. Dar când s-a apropiat, cea în vârstă i-a aruncat un zâmbet larg, apoi l-a întrebat de la doi metri dacă a găsit tot ce căuta, așa că s-a simțit dator să se ducă, cu puțin regret, spre banda ei.

— Romul ăsta l-au băgat din nou? Parcă nu mai era.

— Da, sigur nu mai era. Am venit special după el și ieri.

— Așa e, știu! V-am văzut și ieri.

Preț de o secundă, Moican fu puțin nedumerit că din atâtea sute de clienți femeia îl reținuse în ziua dinainte tocmai pe el, când doar intrase și ieșise fără să cumpere nimic. A privit-o nedumerit și când i-a văzut zâmbetul și-a dat seama că glumise.

— Când luați pauza aia? Și mai ales, câtă pauză vă dă aici — că dacă aveți jumătate de oră vă invit peste drum, la o cafea.

— Și romul?

— Romul? Vărsăm un sfert din cafea și adăugăm romul, dacă vreți să încercați cafeaua cum o beau eu.

— Mulțumesc, dar din păcate sunt măritată.

— Și ce dacă, nu vă lasă soțul să beți cafea?

— Ba mă lasă, dar nu cu rom, a râs ea. Vreți chitanță?

— Nu, mulțumesc. Păstrează-o, și dacă te răzgândești, îți scriu aici numărul meu de telefon.

2.

Înainte să ajungă în fața blocului P14, în care, la etajul trei, rămăsese cu o garsonieră după divorțul din urmă cu patru ani, Moican își verifică telefonul și observă cu surprindere că avea trei apeluri nepreluat. Toate trei de la serviciu.

— Să fiu al naibii!

Își privi ceasul demodat cu brățară metalică, de asemenea demodată. Era un ceas electronic care i se părea lui că îi poartă noroc de când avusese ghinioane chiar în zilele când nu-l purtase. O dată să facă accident, o dată să fie anunțat că a făcut infarct văru-său (ruda lui cea mai de suflet și în același timp partenerul lui preferat de pescuit până când murise) și altă dată să afle că soția îl înșela cu un coleg de serviciu.

Cu toate că era aproape 10:30, hotărî să-și sune șeful înapoi. Victor Popescu era cu mult mai tânăr, polițist din noua generație, cu Academia absolvită la zece ani după Revoluție. În afară de Moican, toți colegii de la Criminalistică absolviseră Academia de Poliție. Poate că și acesta era un motiv pentru care se bucura să iasă la pensie. Uneori se simțea depășit, demodat, avea din ce în ce mai des momente când tinerețea celorlalți efectiv îi făcea rău.

— S-a întâmplat ceva?

— Da, s-a întâmplat. Unde ești acum, nea Gelu?

— La Răzoare, numai ce am ieșit din Carrefour.

— Sunt în zonă, vin să te iau cu mașina. Trebuie să-ți spun ceva.

— Păi, nu poți la telefon?

— E o poveste prea lungă.

Moican se feliță că nu apucase să destupe sticla de rom, după berile băute cu Aldea. Deși era în afara programului, protocolul nu permitea unui om al legii să fie găsit în stare de ebrietate de către superiorul lui, la nici două ore după ieșirea din tură.

Urma să aibă două zile libere, după care începea iar o săptămână de schimbul doi.

Jumătate de oră mai târziu, Popescu lua loc la masă. În semn de salut, Moican se sinchisi să-și salte un pic fundul mare de pe perna scaunului.

— Luăm două beri?

— Două cafele!

Moican își camuflă nemulțumirea în fața șefului direct, apoi aprobă spre chelneriță să le fie aduse cele două cafele. Chelnerița așteptase aprobarea și luase comanda uitându-se mai mult la el, un lucru ce i se întâmpla deseori, poate pentru că avea prestanță și semăna puțin cu Toma Caragiu: părul des, cărunț, nasul mare și mai ales tonul vocii, baritonal și cu inflexiuni autoritar-ironice.

— Am un amărât de nuc chiar în fața apartamentului. Eu stau la etajul doi și jumate din crăcile lui sunt complet uscate. Ce zic eu jumate?! Cred că două treimi din el e uscat. Și exact crenștile cele mai uscate sunt la geamul meu, mă-nțelegi? Îi sun pe ăia de la primărie și ce crezi că-mi spun?

— Ce?

— Domnule, e nuc bătrân și nu avem voie să-l tăiem. E încă verde, e încă ok, face umbră la parcare, uitați ce coroană are pe jumatea astalaltă. Aici a fost doar puțin tăiat prea mult de ăia care se ocupă de firele electrice. Adică, ce să zic – era vina mea că ăia tăiaseră fără cap și se uscaseră nucul pe partea balconului meu. Eu l-aș tăia, dar nu am voie că nu e complet uscat.

— E simplu să rezolvi problema, zise Moican după o clipă de tăcere, când sorbise din ceașcă cu gândul la romul din portbagaj.

— Cum?

— Te duci într-o noapte cu bormașina și îi dai două găuri adânci chiar la tulpină, acolo, în jumătatea care e încă verde. Torni motorină din belșug, așa cum aș turna eu rom în cafeaua asta dacă aș avea, și pe urmă faci două cepuri din pământ ca să astupi să nu miroasă. Sau dacă aveți copii mici, aveți și plasti-lină: faceți dopurile din plastilină de culoarea cojii. Într-o săptămână e totul uscat și-i chemați din nou pe ăia de la primărie: vor trebui să-l taie. Dar ce sădești în loc?

— Nevastă-mea vrea o salcie.

— Salcia ia ani buni să crească până la etajul doi. Mai bine puneți un arțar. Țștia cresc aproape doi metri pe an. Arțar sau plop, dar plop nu mai e voie. E-hei, ce plopi erau pe vremuri prin toată țara. Eu nu înțeleg, dom'le, cum să cauzeze plopii alergie? Chimicalele fac alergie, și din cauza asta acum a rămas țara complet fără plopi? Pe cuvânt de onoare, acum când mă duc la frate-meu spre Focșani, parcă tot drumul e printr-o altă țară, adică una din Africa, fără copaci și în orice caz, fără plopi!

— Ești bun, nea Gelu! Mereu ai o soluție la îndemână. Și tocmai de-asta am venit la tine. Avem o problemă și e a naibii de complicată. Iar dacă n-o rezolvăm, dăm de naiba'!

Moican nu spuse nimic, așteptându-și superiorul să continue.

— Mata ești altfel. Mata ești singurul care gândești altfel decât noi. Adică nu e vorba de cum gândești, ci de cum acționezi. Noi ceilalți, cu metodele noastre moderne, cu teoria, nu știu... dar exact astea uneori frânează al dracu' de tare cercetările. Metodele s-au occidentalizat, dar oamenii cu care avem de-a face au rămas tot ăia de acum un secol. Lumea nu cooperează cu poliția cum nu coopera nici înainte. Pe unii cum îi iei cu dumneavoastră, cum amuțesc. După ce a trecut jumătate de secol în care le-a fost frică de milițieni, urmează altă jumătate de secol în care o să le fie frică de polițiști. Nu știu, nea Gelu, dar de atâtea ori ai luat-o mai altfel, mai neortodox. Știi cum să vorbești, și mai ales cum să-l iei pe fiecare. E ceva ce nu te poate învăța nimeni. Mata nu ai Academia, dar ai școala vieții.

Afară ploaia se oprise la fel de brusc cum începuse.

— Deci, nu despre nuc era vorba? oftă Moican.

— Nu despre nuc e vorba. E ceva ce trebuie să rezolvăm neapărat, eventual la modul în care mi-ai sugerat adineaori cu nucul: la nevoie fără reguli.

Moican se căută prin buzunare și scoase o țigară. Și-o puse între buze și dintr-odată țigara îi schimbă fizionomia. Așa cum unora ochelarii le dau un aer inteligent, lui Moican țigara îi dădea o alură de intelectual. În realitate, nu era intelectual, nu citea nimic, nu se ducea la teatru, nu asculta muzică, deși avusese o perioadă în tinerețe în care fusese pasionat de literatura rusă, cumva, cu vârsta, își pierduse răbdarea de a-și folosi creierul de bună voie – adică dacă nu era silit de împrejurări să gândească, atunci prefera să zacă în fața televizorului cu un pahar de rom cu gheață prin apropiere. Totuși, când împrejurările îl forțau să-și pună mintea la contribuție, inteligența lui urca la cote de